

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายช่างสุขาภิบาล กองช่าง เทศบาลเมืองชัยนาท

ที่ ชน.๕๒๐๘๗/ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง ผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพบนบันดับน้ำเสียรวมชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการกองช่าง/ปลัดเทศบาล

สิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) ติดตามตรวจสอบประเมินประสิทธิภาพและเก็บตัวอย่างน้ำจาก ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ แจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ของเทศบาลเมืองชัยนาท

ฝ่ายช่างสุขาภิบาล กองช่างเทศบาลเมืองชัยนาท ได้ตรวจสอบข้อมูลพบว่า

๑. น้ำเสียก่อนเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย มีค่าความเป็นกรดและด่าง เท่ากับ ๗.๒ ค่าเบื้องต้น เท่ากับ ๒๖.๒ มก./ล. ค่าของแข็งแขวนลอยเท่ากับ ๑๗.๖ มก./ล. ค่าน้ำมันและไขมัน น้อยกว่า ๓.๐ มก./ล. ค่าไนโตรเจน ทั้งหมด เท่ากับ ๑๗.๙ มก./ล. ค่าฟอฟอรัสทั้งหมด เท่ากับ ๑.๓ มก./ล.

๒. น้ำทึบสุดท้ายผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย(ป้องรับเสียร) มีค่า

- ความเป็นกรดและด่าง เท่ากับ ๗.๔ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ๕.๕-๙.๐
- ค่าเบื้องต้น เท่ากับ ๑๐.๑ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒๐ มก./ล.
- ค่าของแข็งแขวนลอยเท่ากับ ๑๔.๐ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๕๐ มก./ล.
- ค่าน้ำมันและไขมัน น้อยกว่า ๕.๕ มก./ล. ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๕ มก./ล.
- ค่าไนโตรเจนทั้งหมด เท่ากับ ๑๒.๒ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒๐ มก./ล.
- ค่าฟอฟอรัสทั้งหมด เท่ากับ ๐.๙ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒ มก./ล.

๓. น้ำทึบสุดท้ายผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย(ระเติมอากาศ) มีค่า

- ความเป็นกรดและด่าง เท่ากับ ๙.๒ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ๕.๕-๙.๐
- ค่าเบื้องต้น เท่ากับ ๗.๔ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒๐ มก./ล.
- ค่าของแข็งแขวนลอยเท่ากับ ๑๔.๐ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๕๐ มก./ล.
- ค่าน้ำมันและไขมัน น้อยกว่า ๓.๕ มก./ล. ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๕ มก./ล.
- ค่าไนโตรเจนทั้งหมด เท่ากับ ๕.๗ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึบจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒๐ มก./ล.

- ค่าฟอสฟอรัสทั้งหมด เท่ากับ ๐.๒ มก./ล. มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึ่งจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนกำหนด ไม่เกิน ๒ มก./ล.
- ๔. สรุปผลการตรวจสอบ พบร่วมกับทีมหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย (บ่อปรับสีดีไซร์) มีค่าน้ำมันและไขมันไมเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึ่งจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ความมีมาตรฐาน/แนวทางในการลดน้ำมันและไขมันตั้งแต่ต้นทาง เช่นกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เรื่องการติดตั้ง/ดูแลถังดักไขมันในครัวเรือน

มีปริมาณผักตบชาติเต็มพื้นที่บ่อแพคคัลเท็พ ควรมีการควบคุมผักตบชาติในบ่อแพคคัลเท็พ ไม่ให้มีปริมาณมากจนเกินไป ควรมีแสงแดดส่องถึงผิวน้ำเพื่อให้จุลทรรศน์ย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เห็นควรมอบหมายให้งานจัดการคุณภาพน้ำ ดำเนินการตามแนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ ของสังเวยด้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) เพื่อคุณภาพน้ำทึ่งที่ผ่านมาตรฐานต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสุบรรพต อภิรัมย์สุขสันต์)

หัวหน้าฝ่ายการโยธา

รักษาราชการหัวหน้าฝ่ายช่างสุขาภิบาล

ผู้ช่วย ปฏิบัติหน้าที่

- เพื่อโปรดทราบ / พิจารณา

เห็นควรเจรจาขอมาตรฐานที่ดี: ค่า/วัสดุทั้ง
สำหรับกิจกรรมงานกรุดปรุงซ่อมแซมที่ดิน
ก่อสร้าง/ดูแลรักษาในพื้นที่ดินที่ดิน
และภาระดูแลพื้นที่ดิน ดูแลดินให้ดี
และดูแลดินให้ดี

นายชัยวัฒน์ กิตติวงศ์สุนทร

ผู้อำนวยการกองช่าง
ว.ส. ว.ค. ๒๕๖๗

เรียน นายกเทศมนตรี

- เพื่อโปรดทราบ

- ๑๙๓๑๘๔๘๘๐๐๐๐๐

X ก.ก. ๙๙

(นายอธิชาต คุ้มทุ่ง)
ปลัดเทศบาลเมืองท่าศาลา

X จ.๐.

นายธรรษฐ์ กิตติประดิษฐ์
รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกเทศมนตรีเมืองท่าศาลา

ที่ ทส ๐๓๖/ว ๔๘๐

กองทั่วไป
เลขที่ ๔๑, ๖๗
วันที่ ๒๕ ม.ค. ๖๗
เวลา ๑๒.๐๕ น.

สำนักงานพัฒนาชุมชนเมืองเชียงใหม่
ที่ ๑๙๖
ที่ ๒๕ มี.ค. ๒๕๖๗
ที่ ๑๑๖

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๕
อาคาร บมจ.โทรคมนาคมแห่งชาติ ชั้น ๑
๒/๑ หมู่ ๖ ตำบลลังทะกะ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๗๐๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองเชียงนาท

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๕ ที่ ทส ๐๓๖/๑๖๙ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๕ ได้ขอความอนุเคราะห์ เทศบาลเมืองเชียงนาท ร่วมติดตามตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองเชียงนาท ภายใต้โครงการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนและระบบบำบัดน้ำเสียแบบบกบุ่มอาคาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ความละเอียด แจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๕ ขอแจ้งผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของเทศบาลเมืองเชียงนาท พร้อมข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ สำนักงานฯ กำหนดแผนลงพื้นที่ติดตามการปรับปรุงแก้ไขและเก็บตัวอย่างน้ำ (ครั้งที่ ๒) ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ โดยมอบหมายให้ นางสาวกานกรรณ กลินเทรา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ โทรศัพท์ ๐๕๓๘๔๖๔๒๕ เป็นผู้ประสานงาน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นายธนาเทพ กลຸພານີ

(นายธนาเทพ กลຸພານີ)

ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๕

ส่วนแผนสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๕๒๒๖ ๒๓๓๙-๔๐

อีเมลล์ อีเมล์ EPO05@pcd.go.th

“No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม”

“วิสัยทัศน์ คพ. : น้ำดี้องสะอาด อากาศดีองบริสุทธิ์ หยุดปัญหาหมอกพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน”

ผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน เทศบาลเมืองชัยนาท

*****

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของ เทศบาลเมืองชัยนาท เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียร (Stabilization Pond) และระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) มีความสามารถในการรองรับน้ำเสีย 7,200 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ปัจจุบันในปี 2567 สามารถรับรวมน้ำเสียเข้าระบบได้ประมาณ 4,200 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ของความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน

จากการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนและเก็บตัวอย่างน้ำเข้า-ออกจากระบบ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2567 โดยเก็บตัวอย่างน้ำเสียก่อนเข้าระบบและน้ำทิ้งออกจากระบบ (บ่อเติมอากาศและบ่อปรับเสถียร) รวมจำนวน 3 จุด ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง พบร้าน้ำมันและไขมัน (FOG) ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน น้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วปล่อยออกสู่สาธารณะข้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองชัยนาท ปี พ.ศ. 2567

พารามิเตอร์คุณภาพน้ำ	น้ำเข้าระบบ (Influent)	น้ำออกจากระบบ (Effluent) บ่อเติมอากาศ	น้ำออกจากระบบ (Effluent) บ่อปรับเสถียร	เกณฑ์มาตรฐาน*
1. ความเป็นกรด-ด่าง(pH)	7.2	9.2	7.5	5.5-9.0
2. ค่าปีโอตี (BOD)	19.1	7.8	10.1	ไม่เกิน 20 มก./ล.
3. ของแข็งแขวนลอย (SS)	74.0	18.0	14.0	ไม่เกิน 50 มก./ล.**
4. น้ำมันและไขมัน (FOG)	6.3	3.5	5.4	ไม่เกิน 5 มก./ล.
5. ไนโตรเจนทั้งหมด(TN)	20.2	5.7	12.2	ไม่เกิน 20 มก.ไนโตรเจน/ล.
6. ฟอสฟอรัสทั้งหมด(TP)	1.8	0.2	0.9	ไม่เกิน 2 มก.ฟอสฟอรัส/ล.

หมายเหตุ : * มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐาน

ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ประกาศ ณ วันที่ 7 เมษายน 2553

** SS ไม่เกิน 30 มก./ล. กรณีหน่วยบำบัดสุดท้ายเป็นบ่อปรับเสถียร หรือบ่อฝัง ไม่เกิน 50 มก./ล.

เมื่อเปรียบเทียบผลคุณภาพน้ำเข้า-ออกระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลเมืองชัยนาทย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2565- 2567) พบว่า คุณภาพน้ำเข้า - ออกระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองชัยนาท มีค่าคุณภาพน้ำผ่านเกณฑ์ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนด มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ยกเว้นปี พ.ศ. 2567 พบน้ำมันและไขมัน (FOG) ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ดังตารางที่ 2

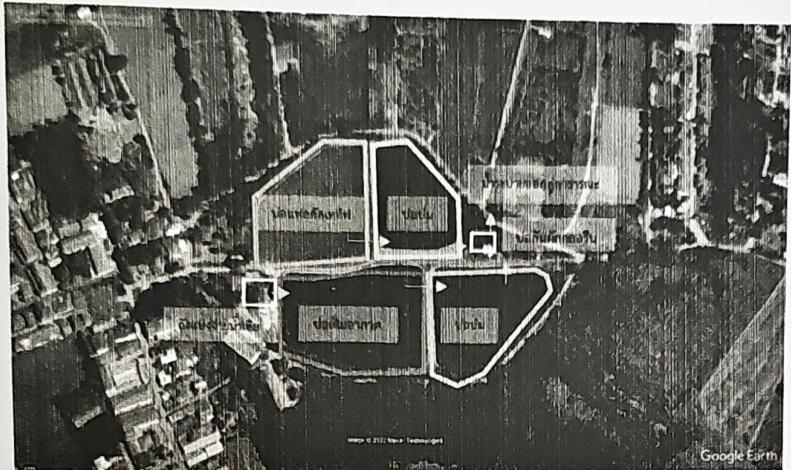
ตารางที่ 2 คุณภาพน้ำเข้า-ออกระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองชัยนาท ปี พ.ศ. 2565 – 2567

พารามิเตอร์/ ปี พ.ศ.	น้ำเข้าระบบ			น้ำออกจากระบบ			มาตรฐานคุณภาพน้ำ
	2565	2566	2567	2565	2566	2567	
pH	7.1	7.3	7.4	7.4	8.8	7.5	5.0-9.0
BOD	11.5	4.2	31.8	13.2	2.0	10.1	≤ 20 มก./ล.
SS	<5.0	70.0	21.0	23.5	24.0	14.0	≤ 50 มก./ล.
FOG	<3.0	4.5	4.3	<3.0	4.6	5.4	≤ 5 มก./ล.
TN	9.0	7.6	5.5	3.4	4.6	12.2	≤ 20 มก. ในไตรเจน/ล.
TP	0.9	0.9	2.3	0.2	0.2	0.9	≤ 2 มก.ฟอสฟอรัส/ล.

จากข้อมูลที่พบร่วมกันในการติดตามประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อม และควบคุมมลพิษที่ 5 สามารถสรุปประเด็นปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนของเทศบาลเมืองชัยนาท รายละเอียดดังตารางที่ 3

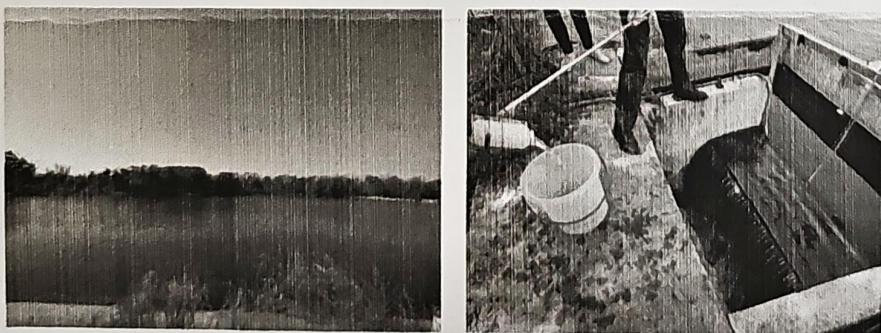
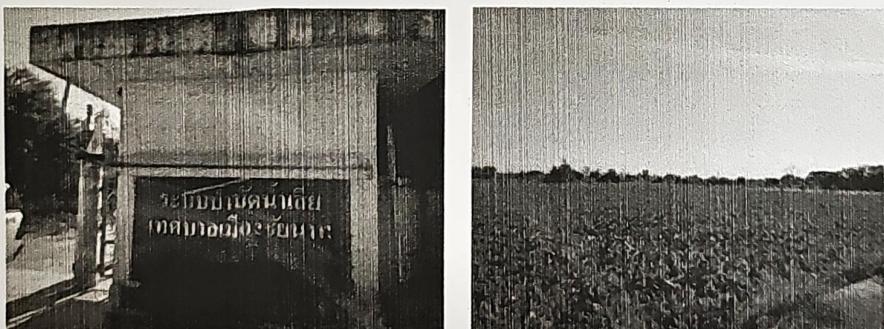
ตารางที่ 3 สรุปประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ

ประเด็นปัญหาที่พบจากการ ติดตามตรวจสอบ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
1. ค่าน้ำมันและไขมัน (FOG) ของน้ำทึบที่ออกจากระบบ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ	- อาจเกิดจากกิจกรรมภายใน ครัวเรือน ได้แก่ การทำอาหาร สบู่จากการอาบน้ำ ฟองซักฟอก จากการชำระบ้าน ซึ่งสารเหล่านี้ มีน้ำหนักเบาและลอยน้ำ ส่งผล ต่อคุณภาพน้ำของระบบบำบัด น้ำเสีย	- ควรมีมาตรการ/แนวทางในการลด น้ำมัน/ไขมันตั้งแต่ต้นทาง เช่น ควรมี กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง การติดตั้ง/ดูแลถังดักไขมันในครัวเรือน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดน้ำมัน และไขมันในน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัด น้ำเสีย
2. มีปริมาณผักตบชวาเต็ม พื้นที่บ่อแฟคคัลเท็พ*	- ผักตบช瓦สามารถเจริญเติบโต และแพร่พันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้ง แหล่งน้ำที่มีสารอาหาร ในไตรเจนและฟอสฟอรัส เช่น น้ำเสียชุมชน น้ำเสียจาก การเกษตร ฯค.ฯ ส่งเสริมให้ ปริมาณผักตบชวามากขึ้น	- ควรมีการควบคุมผักตบชวาในบ่อ แฟคคัลเท็พ* ไม่ให้มีปริมาณมาก จนเกินไป ซึ่งอาจส่งผลให้คุณภาพน้ำเกิด ความสกปรกเพิ่มขึ้นจากการย่อยสลาย ของผักตบชวา - บ่อแฟคคัลเท็พ* ควรมีแสงแดดส่อง ถึงผิวน้ำ เพื่อให้จุลินทรีย์อยู่สลาย สารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองชัยนาท

หมายเหตุ : * บ่อแฟคตัลเพนด (Facultative Pond) คือ บ่อรับน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดขั้นที่ 1 แล้ว สารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำจะถูกย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ประเภทที่ใช้ออกซิเจนที่มีอยู่ในบ่อส่วนบน สำหรับบ่อ ส่วนล่างจะถูกกันบ่อซึ่งแสงแดดส่องไปไม่ถึง จุลินทรีย์ประเภทไม่ใช้ออกซิเจนในน้ำเสียจะทำหน้าที่ย่อยสลาย สารอินทรีย์และปรสภพเป็นก้าชเช่นเดียวกับบ่อแอนาโรบิก

สภาพปัจจุบันของพื้นที่โครงการ